

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5.

Tilleggsspørsmålnr.

Emne:

Vannbæring.

Oppskr. av:

(adresse):

Fylke:

Troms

Herad:

Helsjøfjord

Bygdelag:

Gard:

Grov

G.nr.

65

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

Ja.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Den almindelig vannbæring foregår med to bøtter, som bæres av det vi kaller Bøttre, og har en uthullet for halsen mitt på treet. Tændene på dette treet brukes snarere med jernroker i.

Tidspunktet når det ble slutt med å bære vann i trebøtter, avslåes til ca. 40 år.

2. Spørsmål, to og tre er det stort sett ikke så meget å svare på av den grunn at de bare som det spørres om har ikke vært brukt hos oss.

De som ved enkelte frostvintere har blitt henvisst til å transportere vann langveis fra har den foregått med hest, og tømmer har da blitt benyttet til stamkarer.

4. Vannbæring på landsbyggene har alltid vært et tungvint arbeid og et stort økonomisk problem. For de gårdsbrukene så småt at de som har og eier dem må drive fiskeri ved siden av for å få, endene til, å nå vannet, som man sier.

2 Pant nok har jo fiskeriene de siste åra gått
bra utleyle fordi man har faste og høyere
priser, men tilbake til emne.

Den tid da fiskesesongen står på
er det som regel høstetiden som har
stilt for vannbæringen både til fjøs og
stue. Og det har i saumhet vært et all-
for tungt arbeid for en kvinne med å
bære vann en bitende kald vinter dag
i allslags vær, med snø og folk og store
skavler. Det er nok mangen en kvinne
som har fått konsek på sin helse på
kvinner av den tunge vannbæringen.

5. Ja, tidets utvikler nå disse metodene enda,
men flere og flere gjør en tur de enkelte
for å få innlagt vannføring.

6. Kjæring av vann på slede forekommer
enda, men ikke i den utstraktning som
for i tiden.

7. Det er i de senere årene kommet seg
bæ, og mange har nå her i bygda fått
innlagt vann både i fjøs og stue, men det
er ennå mange som må bære det som
det har vært gjort av generasjoner før.

På enkelte gårdsbruk må vann til
fjøs ennå bære på kvinner av økonomisk
sillione. Så liksom en at staten har
slått til lyd for vannspørsmål med å
bevilde penger. Et tiltak som sikkert
er blitt tilstede glede i tross de landslygde
som de må ennå bære vann som i gamle
dager.

Bygdøy i april 1948.

Tilleggsspørsmål til emne nr. 5, Vannbæring.

Vennligst svar på dette papir med blyant og send det så fort råd er i den lille konvolutten.

Brukte eller bruker en å la flyte noen gjenstander på vannet eller melken når en bar eller kjørte vaskene en lengre vei for å hindre at vasken skvulper over?

Brukte eller bruker en:

- 1) Treskiver, løse lokk (med eller uten håndtak)?
- 2) a) Trekors?
b) Trekors med en liten knott i midten for lettere å kunne løfte det?
- 3) Noen trestykker?
- 4) Gress, halm, løkvister, store blad, gran- eller enekvister?
- 5) Is eller snø?
- 6) Kjerald, skål, bøtter, trefat?
- 7) Korkskiver?
- 8) Hva kaller en slike ting for (skuljefjæl, flottor, bøk, flæ, flyteskiver)?
- 9) Fanns det noen forseggjorte gjenstander til det bruket?

--- o o o ---

*Det kunne nok inntruffe at det ble brukt
trestykker av bjerk, for at ikke vannet skulle
skvulpe over. Men ved de fleste tilfeller bruktes
et vovlende tett løkk over vannkaret.*

Herad _____
Uppteiknar _____

Astafjord.

1748